

باسمه تعالی

آئین نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران مصوب ۲۹ تیرماه ۱۳۶۲ مجلس

شورای اسلامی

هدف :

برقراری نظام مطلوب تقسیمات کشوری به منظور فراهم آوردن موجبات هماهنگی در فعالیتهای مختلف سازمان ها و موسسات دولتی و محلی و نهادهای انقلاب اسلامی در جهت اجرای سیاست عمومی دولت جمهوری اسلامی ایران

ماده ۲۸: وزارت کشور موظف است برای ایجاد مرکز اطلاعاتی و آرشیو تقسیمات کشوری همزمان با اجرای قانون نسبت به جمع آوری اطلاعات و تهیه شناسنامه عناصر تقسیمات کشوری اقدام نماید .

تبصره ۱- وزارتخانه ها و سازمان ها و نهادهای انقلاب اسلامی (نظامی و غیر نظامی) موظفند اطلاعات و آماری را که تاکنون در رابطه با تهیه شناسنامه تقاطع برای هر یک از آبادیهای کشور اعم از روستا و شهر گردآوری نموده اند به منظور بهره گیری در جهت اجرای دقیق قانون تقسیمات کشوری از تاریخ تصویب این آیین نامه ظرف مدت ۲ ماه در اختیار وزارت کشور قرار دهند .

تبصره ۲- سازمان های فوق الذکر موظفند فهرست مشخصات مربوط به طرح های پنجساله آینده خود را که به تصویب رسیده و یا در حال اجراء می باشد (به نحوی که در تغییر شناسنامه تقاطع موثر باشند) ظرف مدت تعیین شده به وزارت کشور تسلیم نمایند

ماده ۳۲: به منظور تسهیل در برنامه ریزی های اجرایی و سازمانی دولت وزارت کشور مکلف است پس از اجرای کامل قانون درجه بندی واحدهای تقسیمات کشوری را با همکاری سازمان های ذیربط بر اساس آخرین اطلاعات و آمار مربوط به اوضاع و احوال مناطق مختلف کشور تهیه و پس از تصویب هیات وزیران به مورد اجراء بگذارد .

ماده ۳۴: نظر به اهمیت و گستردگی عملیات و مراحل اجرایی قانون در سراسر کشور کلیه وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی و ارگانهای انقلاب اسلامی موظفند امکانات و تجهیزات مورد نیاز وزارت کشور را از لحاظ

نیروی انسانی ، اداری و فنی و وسائط نقلیه موتوری و سایر وسایل و ابزار فنی و مهندسی و کارگاهی را با هماهنگی وزیر مربوط در جهت اجرای مفاد قانون و این آئین نامه در اختیار وزارت کشور قرار دهند .

شماره: ۴۹۱۲۳	ریاست جمهوری	دبیر هیئت دولت
مورخ: ۹۵/۴/۲۸		
بسمه تعالی		
باصلوات بر محمد و آل محمد		
جناب آقای رحمانی فضلی		
وزیر محترم کشور		
<p>با سلام ، همانگونه که مستحضرید مطابق ماده ۳۲ آیین نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری ، موضوع تصویب نامه شماره ۴۹۱۹۸ مورخ ۱۳۶۳/۸/۵ " به منظور تسهیل در برنامه ریزی های اجرایی و سازمانی دولت ، وزارت کشور مکلف است پس از اجرای کامل قانون ، درجه بندی واحدهای تقسیمات کشوری را با همکاری سازمان های ذیربط بر اساس آخرین اطلاعات و آمار مربوط به اوضاع و احوال مناطق مختلف کشور تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران به مورد اجرا بگذارد ."</p> <p>بر این پایه خواهشمند است دستور فرمایید در اجرای حکم یادشده ، متن پیشنهادی مربوط ، برای تصویب هیئت وزیران به این دفتر ارائه شود .</p>		
محسن حاج میرزایی		

دستورالعمل نظام درجه بندی واحدهای تقسیمات کشوری

در اجرای ماده ۳۲ آیین نامه اجرایی قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و به منظور تسهیل در برنامه ریزی های اجرایی ، تحقق توسعه متوازن ، افزایش مشارکت بخش های غیر دولتی ، رضایت مردمی و تثبیت محدوده های واحدهای تقسیمات کشوری ، این واحدها بر مبنای این دستور العمل درجه بندی می شوند .

ماده (۱) : مؤلفه های مؤثر در نظام درجه بندی واحدهای تقسیمات کشوری عبارتند از :

۱- پایداری محیط زیست و طبیعی

۲- اجتماعی و فرهنگی

۳- اقتصادی و زیربنایی

۴- مدیریتی و اداری

ماده (۲) : دهستان ها ، بخش ها ، شهرستان ها و استان های کشور بر مبنای مؤلفه های مندرج در ماده یک و امتیازات حاصله به سه رتبه درجه بندی می شوند.

تبصره : امتیاز حاصله از شاخص های ناشی از شهر مرکز استان در امتیاز بخش مرکزی آن شهرستان محاسبه نخواهد شد .

ماده (۳) : روستاها و شهرهای کشور بر مبنای مؤلفه های مندرج در ماده یک به شش رتبه درجه بندی می شوند.

ماده (۴) : دهستان ها ، بخش ها ، شهرستان ها ، و استان های کشور به ترتیب از رتبه سه پایین ترین تا رتبه یک بالاترین و روستاها و شهرها از رتبه شش پایین ترین تا رتبه یک بالاترین ، درجه بندی می شوند.

تبصره : تمامی واحدهای تقسیمات کشوری موجود که حداقل امتیاز را احراز ننموده اند در سطح خود باقی مانده و دارای پایین ترین رتبه خواهند بود.

ماده (۵) : به منظور احتساب امتیازات آمار و اطلاعات لازم در نظام درجه بندی، دستگاه ها و سازمان های اداری (اجرایی و قضایی) و نهادهای انقلاب اسلامی موظف اند آخرین داده ها و اطلاعات تخصصی خود را برای هر واحد در بازه زمانی یکساله به نماینده عالی دولت در همان واحد اعلام نمایند .

ماده (۶) : تجمیع آمار و اطلاعات نظام درجه بندی ، پالایش و به روزرسانی آن از طریق پایگاه داده های مکانی تقسیمات کشوری مستقر در وزارت کشور به وسیله بخشداری ها، فرمانداری ها و استانداری ها در بازه زمانی مزبور انجام و توسط وزارت کشور نهایی و تایید می شود.

ماده (۷) : وزارت کشور مکلف است با همکاری سازمان های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی ساختار تشکیلاتی دهرداری ها ، بخشداری ها ، فرمانداری ها و استانداری ها را متناسب با درجه دهستان ها ، بخش ها ، شهرستان ها و استان های مربوط تنظیم ، تصویب و ابلاغ نماید .

ماده (۸) : به منظور تحقق توسعه متوازن و برقراری عدالت قضایی ، دستگاه ها و سازمان های اداری (اجرایی و قضایی) و نهادهای انقلاب اسلامی موظفند در برنامه ریزی ، توزیع اعتبارات و امکانات ، تنظیم ساختار تشکیلاتی و تامین نیروی انسانی در سطح دهستان ها ، بخش ها ، شهرستان ها و استان ها ، متناسب با درجات واحدهای مذکور و ملاحظات آمایش سرزمین اقدام و نتیجه به وزارت کشور اعلام شود .

ماده (۹) : وزارت کشور موظف است تا پایان سال ۱۳۹۵ نسبت به تهیه و ارائه فهرست شاخص های درجه بندی و شیوه محاسبه آنها اقدام نماید .

ماده (۱۰) : وزارت کشور مکلف است از تاریخ تصویب این دستور العمل در اجرای درجه بندی واحدهای تقسیمات کشوری اقدام و سازمان برنامه و بودجه اعتبار مورد نیاز را در قالب بودجه سال ۱۳۹۶ تصویب نماید .

سپوح آمارها	شاخص	گروه	
	سرانه برخورداري از آب آشاميدني سالم	آب	كيفيت آب و هوا و خاك و وضعيت اكولوژيك
	نسبت روزهاي با آلايندگي بر حسب استاندارد	هوا	
	زمين هاي تحت تاثير بيابان زدائي	خاك	
	مناطق مرطوب	وضعيت اكولوژيك	
	مناطق خشك		
	مناطق بياباني		
	توان اكولوژيكي و تاب آوري		
	كوهستاني	ناهمواري	
	كوهپايه اي		
	دشتي		
	امكان توسعه منابع آب (تعداد دشت)	منابع آب	
	پايداري تعادل عرضه و تقاضاي منابع آب (تنش آبي)		
	حجم پساب تصفيه شده به كل پساب (صنعتي و غير صنعتي)		
	وجود پاركهاي ملي حفاظت شده	مناطق حفاظت شده	حفاظت محيط زيست
	مناطق حفاظت شده		
	پناهگاههاي حيات وحش		
	آثار طبيعي ملي	جنگل ها	
	نرخ رشد اراضي جنگلي		
	درصد بازيافت پسماند (نرخ بازيافت)	مديريت پسماند	

جدول شماره ۲: امتيازات شاخصهاي اجتماعي، فرهنگي درجه بندي سطوح تقسيمات كشوري

آمارها	نوع شاخص	گروه	
	درصد اشتغال در بخش کشاورزی		اجتماعی
	درصد اشتغال در بخش خدماتی		
	سهم اشتغال در بخش صنعت و معدن در کل اشتغال استان		
	درصد اشتغال زنان		
	تعداد سازمان های مردم نهاد	سازمان های مردم نهاد	
	خانه بهداشت	بهداشت عمومی	بهداشت و پاراکلینیکی
	درمانگاه		
	سرانه تخت بیمارستان عمومی	پزشک عمومی	
	پزشک عمومی		
	رادپولوژی و تصویربرداری پزشکی	پاراکلینیکی	
	داروخانه		
	آزمایشگاه		
	سرانه داندانپزشک	پزشک متخصص	
	سرانه پزشک متخصص زنان و زایمان		
	دامپزشکی	دامپزشکی	
	کلینیک و بیمارستان حیوانات		
	سرانه کتابخانه	کتابخانه ها	فرهنگی
	سرانه سینما	سینماها و سالن های نمایش	
	سرانه سالن تئاتر		
	فرهنگسرا	مراکز فرهنگی و هنری	
	اثر ثبت ملی	میراث فرهنگی	میراث فرهنگی و گردشگری
	اثر ثبت جهانی		
	موزه		
	دریاچه ها و برکه ها ، مرداب و چشمه های آب معدنی	جاذبه های گردشگری (تحت نظر سازمان جهانگردی)	
	پیست های اسکی		
	سرانه مراکز اقامتی	گردشگری و سرمایه گذاری	
	مناطق نمونه گردشگری روستاهای هدف گردشگری		
	سرانه فضای ورزشی	اماکن ورزشی	ورزشی

		پایگاه قهرمانی		
		سرانه دسترسی به فضای آموزش ابتدایی	آموزش عمومی	آموزش
		سرانه دسترسی به فضای آموزشی متوسط		
		مدارس استثنایی		
		مراکز آموزش فنی و حرفه ای	آموزش عالی	
		دانشگاه		
		حوزه علمیه	آموزش حوزوی	
		درصد با سوادی	وضعیت سواد	
		درصد باسوادی زنان		

جدول شماره ۳: امتیازات شاخصهای اقتصادی ، زیر بنایی درجه بندی سطوح تقسیمات کشوری

گروه	نوع شاخص	آمارها
کشاورزی	درصد سطح زیر کشت محصولات	
	درصد اراضی زیر کشت و دارای سیستم آبیاری مدرن	
	تعداد واحد دامی	

		تعداد قطعه طیور (یک سال)	
		خاویار	شیلات
		میگو	
		ماهی (انواع ماهی)	
		تعداد معادن شناسایی شده	معادن ثبتي فعال
		میزان استخراج سالانه معادن با ارزش افزوده	
		تعداد کارگاه های صنعتی فعال	
		ناحیه صنعتی روستایی	
		شهرک صنعتی و پارکهای علم و فن آوری	
		شعب بانک ، نمایندگی و باجه بانک و صندوق قرض الحسنه	اقتصاد و موسسه مالی و اعتباری
		سهم ارزش افزوده استان در GDP کشور	
		سهم استان تولید ناخالص داخلی	
		تعداد شرکتهای تعاونی ثبتي موجود (فعال)	
		منطقه آزاد تجاری - صنعتی	
		منطقه ویژه اقتصادی	راه
		نسبت طول آزاد راه به سطح	
		نسبت طول بزرگراه به سطح	
		راههای آسفالته	
		راه شنی و شوسه	راه آهن
		نسبت طول خطوط ریلی به سطح	
		ایستگاه راه آهن	پایانه ها و گمرکات
		بندرگاه	
		جزایر	
		گمرک	
		بازارچه مرزی	
		فرودگاه	انرژی
		انبار سوخت	
		پالایشگاه نفت ، گاز و پتروشیمی	

		جایگاه پمپ بنزین و CNG	انرژی
		نیروگاه با توان تولید و صدور انرژی	
		نیروگاه با توان تولید انرژی پاک	

		سهام واحد از انرژی پاک	
		شبکه توزیع آب	
		شبکه توزیع برق	
		شبکه توزیع نفت	
		شبکه توزیع گاز	
		سد مخزنی بتونی (قوسی و وزنی)	خدمات ارتباطات
		چاههای نفت و گاز در حال بهره برداری	
		تعداد دفاتر ICT ، پیشخوان دولت - پلیس + ۱۰	
		تعداد دفاتر و نمایندگیهای پستی (باجه واحد پستی)	
		ضریب نفوذ تلفن همراه	
		ضریب نفوذ اینترنت	

جدول شماره ۴: امتیازات شاخصهای مدیریتی و اداری درجه بندی سطوح تقسیمات کشوری

گروه	نوع شاخص	آمارها
	فاصله تا مرکز کشور	
	فاصله تا مرکز استان	

		فاصله تا مرکز شهرستان	پراکنش جغرافیای
		فاصله تا مرکز بخش	
		فاصله تا مرکز دهستان	
		وسعت سطح به کیلومتر مربع	
		طول مرز بین المللی	
		تعداد سطوح مرزی	
		تعداد واحدهای مرزی	
		تعداد روستا	سکو ننگاهها
		تعداد آبادی	
		تعداد شهر	
		تعداد جمعیت سطح	
		۲۰- سال	سابقه تقسیمات سیاسی
		۲۰+ سال	
		تعداد نهادهای انتظامی	انتظامی - نظامی - بسیج
		تعداد نهادهای نظامی	
		مقر نظامی	
		زاغه مهمات	
		درصد پیشرفت سیاست پیشگیری	پدافند غیر عامل
		درصد پیشرفت بازسازی و نوتوانی	
		مدیریت بحران	
		منطقه مقاومت بسیج	
		تعداد ادارات دولتی	اداری - قضایی
		تعداد نهادهای عمومی	
		تعداد نهادهای قضایی	